

Bomenrijk Bussum

Nota Bomen 2014

januari 2014

Inhoud

1. Inleiding

1.1. Wat hebben wij bereikt?

2. Wat willen wij bereiken

2.1. Doelstellingen

3. Bomen vandaag de dag

3.1. Toename druk op de openbare ruimte

3.2. Het loont om in bomen te investeren

3.3. Bomen zijn een lust, soms een last

3.4. Minder regels, ook voor bomen

4. Uitgangspunten voor de toekomst

4.1. Het behouden, versterken en ontwikkelen van de bomenstructuur

4.2. Integrale aanpak is voorwaarde

4.3. Werken aan nieuw groen erfgoed

4.4. Adequaat beheer

4.5. Deregulering regels openbare bomen en Beschermde Dorpsgezichten

4.6. Samenwerken aan Bussums bomenbestand

4.7. Voldoende middelen instandhouding en ontwikkeling bomenbestand

5. Uitvoering

Voorwoord

Bomen en Bussum, ze horen bij elkaar. Bussum is volgebouwd tot aan de grenzen, maar toch is Bussum groen. Dat willen we graag zo houden. Dat kost soms moeite, dat kost geld, maar bomen zijn belangrijk voor Bussum.

We willen een groene toekomst voor ons dorp. Dit nieuwe beleidsplan helpt daaraan mee!

De dichter Hans Andreus heeft de boom beter beschreven dat ik het kan. Daarom citeer ik hem graag!

Nen van Ramshorst
wethouder van o.m. openbaar groen

Boombeschrijving

*Bomen zijn werkelijk.
Hun bladeren praten werkelijk
met woorden veelzeggend en letterloos.*

*Hun toppen zingen.
Hun stammen zwijgen
hoorbaar.*

*Hun wortels houden
van de aarde.*

*Bij een boom
staande moet ik wel
ademen als een boom.*

*Naar een boom
ziende zie ik
hemel en aarde in elkanders
armen.*

*Want een boom,
een boom is een bruiloft.*

Hans Andreus (1926-1977)

Inleiding

1

Bussum is een mooie, groene gemeente. Binnen en buiten het dorp waardeert men het groene karakter van Bussum. Bomen spelen daarbij een hoofdrol. Om te zorgen dat Bussum als bomenrijk ervaren blijft, is herziening van het beleidsplan Nota Bomen in Beeld van 2003 nodig. Ontwikkelingen in de openbare ruimte, regelgeving en economische situatie hebben in deze nota een plek.

Bussum is sterk verstedelijkt en toch wordt Bussum als groen ervaren en beschreven. Dat bewoners het groene karakter waarderen en belangrijk vinden blijkt wel uit de interactieve processen rond het opstellen van de Gebiedsvisie Centrum, het Centrumplan en de Structuurvisie Naarden en Bussum. Telkens wordt er gepleit voor behoud en versterken van het groene karakter. Bomen zijn niet alleen voor de mens van belang voor een behaaglijke woonomgeving. Bomen vormen ook een ecosysteem, waarin dieren voedsel, schuil- en nestgelegenheid vinden.

Naast de zorg voor een boomrijk Bussum heeft de gemeente de opgave om bomen uit te kunnen laten groeien tot gezonde en volwassen exemplaren. Volwassen bomen zijn van meer betekenis dan jonge bomen. Oudere bomen bieden verblijfsplaatsen aan vleermuizen en marsters. De Bussumse bomenstructuur sluit naadloos aan op die van gemeente Naarden.

1.1. Wat hebben wij bereikt?

De gemeente Bussum volgt de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving, aanleg en beheer van bomen nauwgezet. Deze ontwikkelingen past de gemeente toe. Zo is het inmiddels gangbaar om vooraf aan werkzaamheden in de openbare ruimte of aan gebouwen een bomeneffect analyse (BEA) uit te voeren. Via de BEA worden bomen beoordeeld op de kwaliteit en de mogelijkheid tot behoud tijdens en na de werkzaamheden. Een andere noodzakelijkheid bij werkzaamheden (projecten en beheer) is de toepassing van de Flora- en Faunawet.

Een bijzondere aanplant is de amberboom op de kruising Brediusweg en de Brinklaan. De boom is geplant in een zogenaamde boomkrat. Het boomkrat is een van de nieuwe ontwikkelingen op bomengebied van de laatste jaren. In een boomkrat kunnen de boomwortels vrijuit groeien zonder de bedreiging van graafwerkzaamheden ten behoeve van kabels en leidingen.

Elders worden boomgaten gevuld met boomgranulaat, een grondmengsel dat de druk op wortels door verkeer opvangt en ook goed doorwortelbaar is.

Het planten van de Amberboom in het boomkrat

Resultaat van reconstructie Ceintuurbaan

Met de Bomenverordening 2012 heeft de gemeente de regels voor het rooien van bomen voor particuliere bomen versimpeld. Er is alleen een omgevingsvergunning nodig voor bomen op de lijst met waardevolle particuliere bomen. Voor de beschermde dorpsgezichten en de openbare bomen zijn de regels ongewijzigd gebleven.

In de laatste jaren zijn er ingrijpende projecten in de openbare ruimte geweest. Te denken valt aan de reconstructie van de Ceintuurbaan, Westereng en Oostereng. Het bomenbestand is in samenspraak met bewoners verjongd. Het motto van het vorige beleidsplan 'Kwaliteit boven kwantiteit' wordt in de projecten toegepast. Bomen krijgen in tegenstelling tot vroeger een ruimere standplaats om uit te kunnen groeien tot gezonde bomen.

“De gemeente heeft ongeveer 8000 openbare bomen”

Wat willen we bereiken?

2

Bomen zijn onlosmakelijk onderdeel van de leefomgeving van mens en dier

Bomen zijn van groot belang voor het comfort en de leefbaarheid van de woonomgeving. Onderzoeken in binnen- en buitenland tonen de positieve invloed van een groene omgeving op de mens aan. Mensen voelen zich er beter bij. Van die groene omgeving zijn bomen de belangrijkste onderdelen. Bomen en ander groen zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven, hetgeen zich uitdrukt in de vastgoedwaarde.

Bomen hebben daarnaast nuttige aspecten. Het bladerdak van bomen brengt verkoeling door de schaduwwerking; het regelt de luchtvochtigheid door uitwaseming van waterdamp. Bomen dragen bij aan de bestrijding van de verdroging doordat zij water vasthouden. Bomen beschermen tegen wind en bieden beslotenheid. Zij hebben een remmend effect op verkeerssnelheden. Bomen hebben een gunstige werking op het milieu.

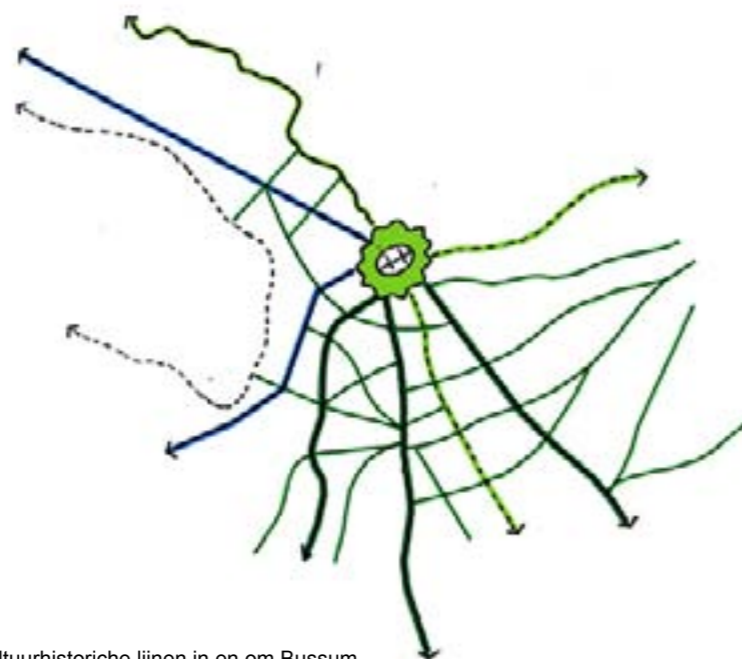
Tezamen met het landschappelijke groen rondom Bussum vormen de bomen, tuinen, plantsoenen en parken in het dorp een groenstructuur. De door het landschap bepaalde cultuurhistorische structuren lopen in het dorp door via wegen en groenstructuren.

Prinses Margrietplantsoen

Zie onderstaande tekening. Deze structuren zijn van wezenlijk belang voor de fauna. Vogels, vleermuizen en insecten gebruiken ze als 'vliegroutes' en vinden er voedsel, schuil- en nestelgelegenheid. Dit blijkt uit de Natuurwaardenkaart Bussum van maart 2013.

Cultuurhistorische lijnen in en om Bussum

Het planten van bomen tijdens de Nationale boomplantdag

2.1 Doelstellingen

De ambitie ten aanzien van bomen bereiken wij door het volgende:

1. De gemeente zorgt voor een aantrekkelijke bomenrijke leefomgeving.
2. De gemeente bewerkstelligt een gevarieerd bomenbestand met het oog op de ecologische waarden.
3. De bomenstructuur weerspiegelt de landschappelijke en de cultuurhistorische kenmerken van Bussum.
4. Bomen maken integraal deel uit van de (planvorming rond) de inrichting van de openbare ruimte.
5. De gemeente zorgt voor adequaat en duurzaam bomenbeheer.
6. De gemeente betreft bewoners en andere belanghebbenden bij de aanleg en beheer van bomen.

“De gemeente behoudt en versterkt de groene kwaliteiten van het dorp.”

Bomen vandaag de dag

3

Oude en grote bomen zijn niet meer vanzelfsprekend

In dit hoofdstuk wordt een aantal landelijke ontwikkelingen met invloed op de kwaliteit van bomen beschreven.

3.1 Toename druk op de openbare ruimte

Bomen hebben ruimte en rust nodig. Ruimte en rust worden echter schaarser. Zeker in een dorp als Bussum, dat een hoge stedelijkheidsgraad heeft. Dat ruimte schaarser wordt blijkt uit elke ingreep in de openbare ruimte. In een straat willen wij (te) veel: er moet voldoende ruimte zijn voor de rijdende en geparkeerde auto, voor fietsers, fietsstallingen, prullenbakken, lichtmasten en er moeten bomen staan. Dat is de situatie bovengronds. Onder de grond ligt een bos aan kabels en leidingen, waarvoor regelmatig straten worden opengebrouwen en boomwortels gekapt en beschadigd.

De toename van het autogebruik, de versterking, de verdichting van de grond en de beschadigingen aan wortels en stammen hebben op bestaande bomen het gevolg, dat zij belemmerd worden in hun groei. Nieuwe bomen hebben ondergronds niet de ruimte om een goed en vol-

wassen wortelgestel te ontwikkelen. Ook dit uit zich in een beperkte groei en beheersoverlast. Wortels drukken tegels op; bomen worden kwetsbaarder voor ziektes.

Er zijn bomen ouder dan 100 jaar, een kleine 300 stuks van de 8000 openbare bomen. Ze nemen in aantal af en komen niet meer terug. Andere bomen zullen wel ouder worden maar hebben dan niet de kwaliteit van de huidige honderdjarige bomen qua formaat en gezondheid. De gemeente is terecht zuinig met bestaande bomen. Het kan voorkomen dat oude bomen toch na grondig onderzoek en grondige afweging gekapt (moeten) worden.

3.2 Het loont om in bomen te investeren

De verstedelijking vraagt om meer handelingen en grotere investeringen in bomen. Het is niet meer vanzelfsprekend een gezonde en volwassen boom te verkrijgen door eenvoudig een gat te graven, hierin de boom te planten en daarna het gat te dichten. Dit is de reden dat in de vakwereld, nationaal en internationaal, innovaties plaatsvinden op het gebied van standplaatsverbetering. De toegepaste boomkrat op de hoek Brediusweg en Brinklaan getuigt van dit laatste.

Ruimte voor de boom of voor de stoep?

Gevallen bladeren in de herfst

Ook zijn er talloze onderzoeken naar de waarde van bomen en groen in het algemeen. Bomen worden namelijk vaak als investeringen beschouwd die zich niet in geld terugverdienen. Inmiddels blijkt dat er een relatie is tussen de aanwezigheid van groen en de gezondheid en het welbevinden van mensen; ook is er een relatie met de vastgoedwaarde. De gemeente verdient de investering in bomen terug via tevreden en gezonde bewoners en in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ook bedrijven.

3.3 Bomen zijn een lust, soms een last

Bewoners ervaren bomen soms als lastig. Bomen verliezen blad wat tot verstopte afvoeren en gladde stoepen leidt. Schaduw, 'plakkerige' bomen en allergie zijn redenen voor bewoners om de gemeente te verzoeken bomen te kappen. Uit het oogpunt van beheer rijst wel eens de vraag om een probleem te verhelpen door bomen te rooien. Te denken valt aan wortelopdruk van verharding en wortels in de riolering.

De juiste boom op de juiste plek op een juiste manier aangeplant kan veel van dit soort beheersgevallen voorkomen. Bij bestaande bomen is maatwerk vereist. Bomen zijn wel eens onderhevig aan ziektes en plagen. Te denken valt aan de kastanjebloedingsziekte, de gevolgen op de gezondheid door de eikenprocessierups. In de meeste gevallen vraagt de situatie om aangepaste beheermaatregelen.

3.4 Minder regels, ook voor bomen

De terugtrekkende overheid schraapt in de regelgeving. Dat geldt inmiddels voor de regels voor het kappen van particuliere bomen in Bussum. Voor de beschermde dorpsgezichten en boomrijke gebieden langs de Franse Kampweg en 's Gravelandseweg gelden de 'oude' regels voor het kappen van bomen. Voor de overige gebieden is een lijst waardevolle bomen opgesteld, die periodiek geactualiseerd wordt.

De versimpeling van de regels leidt tot minder kapaanvragen en meer duidelijkheid bij boom-eigenaren. De bestaande regels rond het kappen van bomen zijn echter divers en soms overbodig. Voor openbare bomen geldt dat zij vanaf een bepaalde maat kapvergunningplichtig zijn. Daarnaast is er sprake van een aanlegvergunningstelsel in de bestemmingsplannen voor de Beschermde Dorpsgezichten. Dit levert veel werk op bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. De wens is om deze regeling aan te passen.

Uitgangspunten voor de toekomst

4

4.1. Het behouden, versterken en ontwikkelen van de bomenstructuur

De groenstructuur is een raamwerk van tuinen, parken, plantsoenen en (laan)bomen. Het is de drager van de groene beleving van het dorp. De structuur is ecologisch, recreatief en cultuurhistorisch van waarde. Bomen – particulier en openbaar - vormen het hoofdbestanddeel van dit groen.

De geactualiseerde bomenstructuur is opgebouwd uit drie niveaus: hoofdstructuur, substructuur en overige gebieden. De **hoofdstructuur** bestaat uit onderdelen die van belang zijn op het schaalniveau van het hele dorp. Het gaat hier om de belangrijke, vaak cultuurhistorisch bepaalde wegen, om houtwallen, om grote parken, het centrum, de gebieden die vallen onder het Beschermd Dorpsgezicht en de bomen op de lijst waardevolle particuliere bomen.

De **substructuur** bestaat uit onderdelen die voornamelijk op wijkniveau van belang zijn. Dit zijn de wijkwegen en de grote plantsoenen. De gebieden die niet tot de hoofd- en substructuur behoren worden benoemd als **overige gebieden**.

Voor de drie niveaus zijn voorwaarden en kenmerken bepaald. Deze zijn nodig om een goede afweging te kunnen maken bij beheer, groenrenovatie en herinrichting van de openbare ruimte.

Een groot deel van de aangewezen structuren heeft al het gewenste groene beeld. Dit moet worden behouden en versterkt. Het deel dat nog niet als zodanig te ervaren is, zal in de toekomst (met bomen) worden ingericht.

Aanpak

Hoofdstructuur

1. De instandhouding en versterking van de hoofdstructuur heeft een grotere prioriteit dan die van de andere structuren.
2. Bomen van de hoofdstructuur moeten kunnen uitgroeien tot het gewenste beeld, namelijk:
  - Bomen zijn in hoofdzaak van de 1e grootte; bij minder ruimte 2e grootte.

Groen Centrum

- Solitaire bomen op strategische plekken zoals pleinen bepalen het groene beeld van het centrum.
- In het kader van het Centrumplan en de Gebiedsvisie Centrum zijn aanvullende groenmaatregelen voor het centrum in ontwikkeling.

Straatbomen

- Bomen staan in een regelmatig plantpatroon. De kronen raken elkaar boven de weg.
- Waar geen voldoende maat is voor bomen aan

Gooiberg in de winter

Laarderweg

weerszijden van de weg, mag een enkele rij worden toegepast in het midden van de weg en anders aan één zijde van de weg.

- Bij onvoldoende ruimte voor een rij, kan gekozen worden voor de toepassing van groepsgewijze aanplant van bomen en of een enkele grote solitair.
- Als bovenstaande niet mogelijk is, kan overwogen worden om bomen in particuliere tuinen te planten.

Parkbomen

- Waar mogelijk worden in parken bomen aangeplant ter versterking van de hoofdstructuur.
3. De bomen langs wegen van de hoofdstructuur zijn gebiedseigen soorten.
  4. In houtwallen, parken en plantsoenen grenzend aan landschap: gebiedseigen soorten, alle groottes.
  5. In overige parken en plantsoenen kunnen park- en sier bomen worden toegepast van diverse groottes.
  6. Teneinde gevarieerde natuur met gevarieerde soorten in flora en fauna te behouden en te ontwikkelen is het nodig om verbindingen tussen het groen in het buitengebied, het dorp en de kerngebieden te maken.
  7. Bomen worden 1 op 1 vervangen.

Bomen eerste grootte: Hoger dan 15 meter

Eik

Beuk

Bomen tweede grootte: Van 10 tot 15 meter

Kastanje

Es

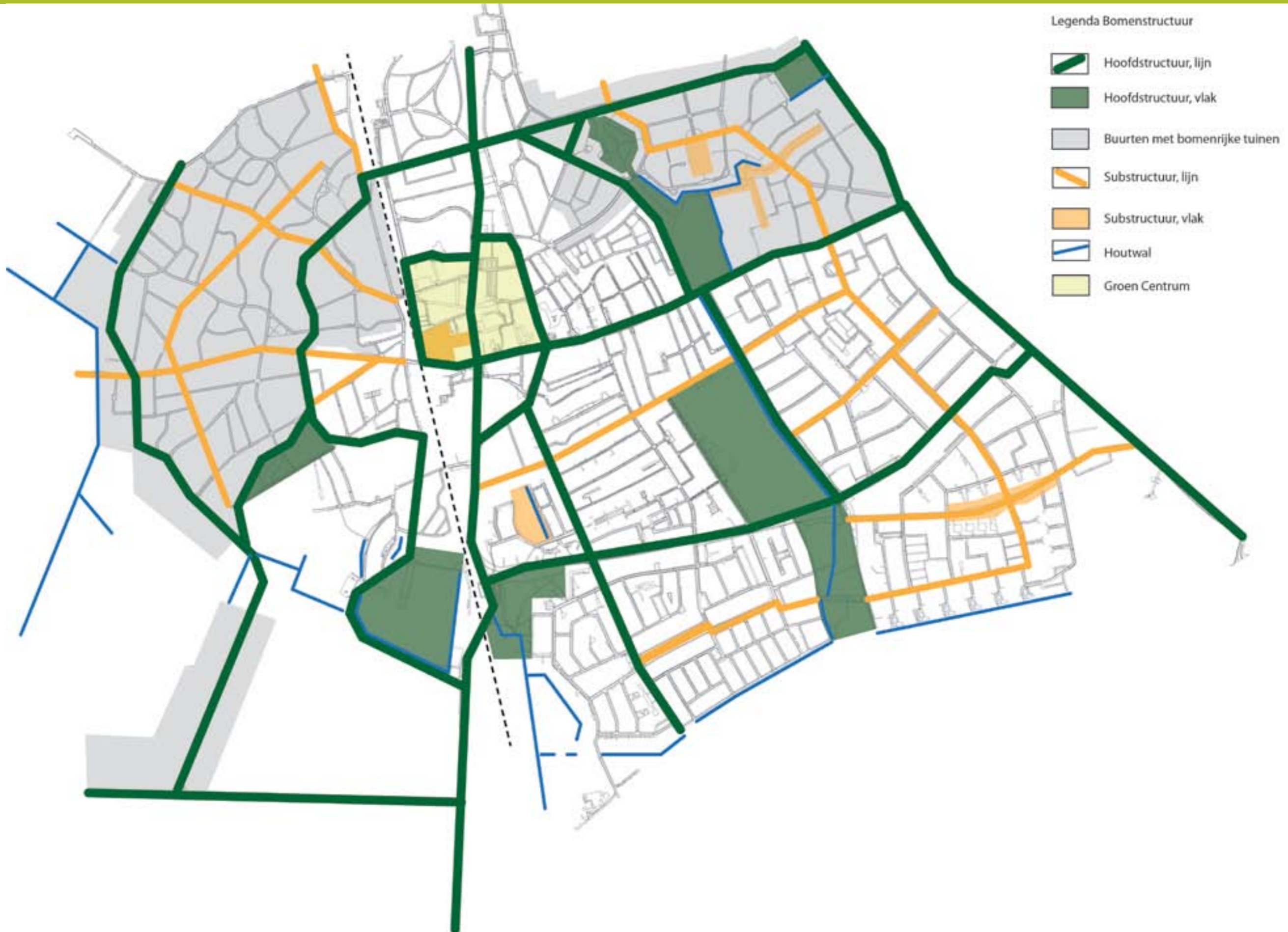
Bomen derde grootte: Lager dan 10 meter

Lijsterbes

Sierpeer

Nieuwe aanplant aan de Landstraat

Substructuur

1. De substructuur beschikt over de kenmerken van de hoofdstructuur zoals hierboven onder 2 beschreven.
2. De plantwijze van straatbomen kan informeler van opzet zijn. Bomen hoeven niet op regelmatige afstand van elkaar te staan. Er kan meer afstand tussen de bomen zijn.
3. Bomen van de substructuur zijn van de 1e grootte en 2e grootte.
4. De bomen zijn de gecultiveerde varianten van gebiedseigen soorten.
5. Bomen worden 1 op 1 vervangen.

Overige gebieden

1. Bomen van de overige gebieden zijn in hoofdzaak van 2e en 3e grootte.
2. Bomen in de overige gebieden kunnen uit niet gebiedseigen soorten bestaan. De bomen hebben een sierkarakter.
3. Vervanging van bomen vindt afhankelijk van de aanwezige groenqualiteiten plaats.

met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Dit houdt voor verschillende wegen in, dat de boombeplanting eerder dan nodig vervangen gaat worden, tenzij uit het gewenste eindbeeld en uit een BEA blijkt dat (een deel van) de boombeplanting behouden kan worden.

Aanpak

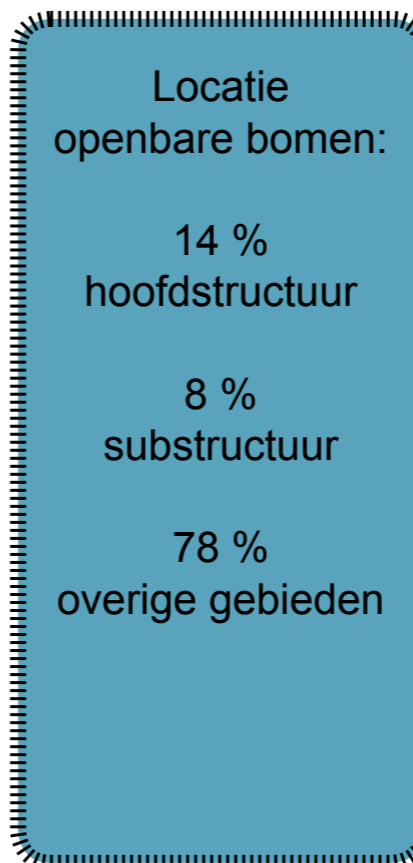
1. Bij een ingreep in de openbare ruimte worden de Nota Bomen 2013 en de gereedschapskist ingezet.
2. De Flora en Faunawet legt een zorgplicht op ten aanzien van natuur, planten en dieren. Dit houdt in dat bij ruimtelijk projecten schade aan dieren en planten zo veel mogelijk beperkt of voorkomen moet worden
3. Vervangingsschema bomen is afgestemd op het GRP.
4. De vervangingstermijnen bomen zijn afgestemd op het type boom en op de vervangingstermijn van het GRP (60 jaar):
  - Bomen van de hoofdstructuur zijn in hoofdzaak van de 1e grootte met een vervangingstermijn van 90 jaar. Zij moeten twee of meer vervangingsrondes van de riolering mee kunnen gaan.
  - Bomen van de substructuur zijn vaak van de 2e grootte met een vervangingstermijn van minimaal 60 jaar.
  - Bomen van de overige gebieden bevatten bomen van de 3e grootte met een vervangingstermijn van 30 jaar. Halverwege een rioleringstermijn kunnen zij, indien nodig, in het kader van groot onderhoud aan wegen vervangen worden.

4.2. Integrale aanpak is voorwaarde

Bomen maken integraal deel uit van de openbare ruimte. Ingrepen in de openbare ruimte kunnen gevolgen hebben voor de boom. Het is van belang dat bomen aan het begin van een ruimtelijk project in beeld zijn, reeds bij het opstellen van een startnotitie. De beleidsdoelstellingen voor bomen zijn in de afweging gelijkwaardig aan andere beleidsdoelstellingen. Uit de afweging blijkt hoe de doelstelling vorm krijgt.

In een nog in te richten 'gereedschapskist' wordt een beslisboom opgenomen op basis waarvan een integrale beslissing over behoud, kap en planten van bomen wordt genomen. Uitgangspunt is dat de Nota Bomen 2014 gelijkwaardig is aan overig beleid, waaronder het verkeers- en parkeerbeleid. Bij aanvang van een project wordt het gewenste ruimtelijke en functionele streefbeeld bepaald. Daarna wordt besloten of de aanwezige boombeplanting een rol in het streefbeeld kan blijven spelen of dat er nieuwe bomen nodig zijn. Als blijkt dat handhaving gewenst is, wordt er een Bomeneffectanalyse (BEA) ingezet om achter te komen of bomen na de ingreep duurzaam in stand gehouden kunnen worden. Tenslotte bevat de gereedschapskist een overzicht van maatregelen ten behoeve van het behouden en de toekomstbestendige aanplant van bomen.

Ook qua beheer is het zaak om integraal te werken. Aangezien de vervanging van riolering ingrijpende aanpassingen aan het wegprofiel vraagt met consequenties voor de kwaliteit en het behoud van bomen, ligt het in de rede om het vervangingsschema voor bomen af te stemmen

De vleermuis heeft bomen nodig

4.3. Werken aan nieuw groen erfgoed

Een boombeheerder denkt tientallen jaren vooruit en heeft bij de aanleg en beheer het eindbeeld voor ogen. Met dat beeld voor ogen geeft hij de boom bij aanleg zoveel mogelijk mee om tot een gezonde en volwassen boom te komen. Een volwassen boom heeft immers meer betekenis cq effect dan een jonge boom. In volwassen staat domineert de boomkroon het straatbeeld.

Om een toekomstbestendige bomenstand te verkrijgen is ook differentiatie in leeftijd en soorten van groot belang. Na de Tweede Wereldoorlog is het grootste deel van het Bussumse bomenbestand – 90% - aangelegd. Tussen 1950 en 2010 zijn er gemiddeld per jaar 120 bomen geplant. Voorkomen moet worden dat er in de boombeplanting ‘gaten’ vallen door grootschalige verjonging. Dat heeft niet alleen effect op de groenbeleving en de biodiversiteit, maar ook in onderhoudskosten. Met het oog op ziekten en plagen is een gevarieerd bomenbestand wenselijk.

Aanpak

1. De bomen van de hoofd- en substructuur worden op een duurzame wijze (i.e. maximaal ten behoeve van gezonde groei) aangeplant.
2. De standplaatsen van bomen in de overige gebieden worden volgens standaard normen ingericht. Deze zijn te vinden in de gereedschapskist.
3. Bomensoorten van de hoofd- en substructuur zijn duurzaam; zij hebben een lange levensduur.
4. De boomsoorten in overige gebieden bevatten soorten met duurzame en minder duurzame soorten.
5. Boomsoorten en plantwijze versterken stedenbouwkundige en cultuurhistorische kenmerken cq tijdsgeschiedenis van wijken.
6. Het bomenbestand is gevarieerd in leeftijdsopbouw en qua soorten.

Grote bomen versterken het beeld aan het Prinses Beatrixplantsoen

4.4. Adequaat beheer

Voor het onderhoud van bomen zijn er vaste werkzaamheden die kunnen verschillen naar de leeftijd en standplaats van de bomen. In het kader van de zorgplicht worden de bomen volgens een cyclus gecontroleerd. Er wordt gehandeld volgens de uitkomsten van de controle.

Om duidelijkheid te creëren over de handelwijze van de gemeente bij overlast en ziekte is in de bijlage in respectievelijk figuur 1 en figuur 2 een overzicht opgenomen van de in te zetten maatregelen.

Aanpak

1. De Flora- en Faunawet is van toepassing
2. De Verkeerswet is van toepassing.
3. Bij overlast en ziektes handelt de gemeente volgens de het beschrevene in figuur 1 en figuur 2.
4. Het vervangingsschema voor de bomen is gekoppeld aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).
5. Voor het vervangingsschema worden de volgende vervangingstermijnen gehanteerd:
  - 90 jaar voor bomen van de 1e grootte;
  - 60 jaar voor bomen van de 2e grootte;
  - 30 jaar voor bomen van de 3e grootte.

4.5. Deregulering regels openbare bomen en Beschermd Dorpsgezichten

Om te komen tot een minder complexe regelgeving en een meer consistent stelsel, worden de regels voor openbare bomen meer gelijk getrokken met de regels voor de particuliere bomen. Ook de kapregeling in de bestemmingsplannen voor de Beschermd Dorpsgezichten wordt aangepast. Het principe van 'alle bomen zijn kapvergunningvrij, tenzij...' blijft gelden.

Aanpak

1. Het opstellen van een lijst waardevolle bomen, de wijziging van de Bomenverordening 2012 en deregulering via de omgevingswet:
  - Voor het kappen van alle bomen op de waardevolle bomenlijst, in de Beschermd Dorpsgezichten en bomen van de hoofd- en substructuur is een omgevingsvergunning vereist. Het gaat in al deze gevallen om particuliere en openbare bomen die op 1.30 meter stamhoogte een doorsnede van 0,25 meter of meer hebben.
  - De vergunningplicht voor alle andere bomen vervalt.
2. De gemeente blijft zorgvuldig afwegingen of een openbare boom gekapt moet worden.

4.6 Samenwerken aan Bussums bomenbestand

Om de ambitie van deze bomennota te bereiken is de inzet en betrokkenheid van de Bussumer vereist. Via gerichte communicatie wordt de bewustwording en aandacht voor bomen vergroot. Deze nota en de doorwerking in de regels voor het kappen van bomen en andere gemeentelijke bomeninformatie kunnen op eenvoudige en snelle wijze geraadpleegd worden door bewoners en anderen.

Bewoners van Bussum denken graag mee over hun bomen in de straat. De gemeente blijft bewoners betrekken bij het bepalen van boomlocaties en boomsoorten in hun buurt.

Aanpak

1. Gemeente stelt een communicatie- en participatieplan op.

Meepraten over soorten bomen bij herinrichting Westering

4.7. Er zijn voldoende middelen voor instandhouding en ontwikkeling bomenbestand.

Een bomenrijk Bussum vraagt om investeringen:

- Voor de ontwikkeling van de bomenstructuur. Verschillende straten van de structuur zijn nog onvoldoende met bomen ingericht.
- Om een kwalitatieve goede (straat)boom te verkrijgen, zijn bij aanleg veel meer investeringen nodig dan in de tijd dat er nog niet zoveel druk op de openbare ruimte was.
- Voor het dagelijkse en groot onderhoud. In het druk bewoonde Bussum is het belangrijk dat bomen met zorg worden onderhouden.
- Voor de vervanging van bomen, uitgaande van één op één vervanging.
- Voor de bestrijding van ziektes en plagen en het nemen van maatregelen tegen overlast.
- Voor onderzoeken. In het kader van de Flora- en Faunawet kan het nodig zijn te onderzoeken op de aanwezigheid van (nesten van) bedreigde diersoorten.
- Bomeneffect analyses kunnen nodig zijn om te bepalen of bomen te behouden zijn bij projecten en zo ja op welke wijze.
- Voor het beheer en vervanging van nieuwe aanplant zoals de vergroening van het centrum.

Het huidige budget voor het bomenbeheer is toereikend voor het dagelijks en groot onderhoud en de vervanging van bomen. Gelet op de bezuinigingsslag die de gemeente moet maken moeten er vooralsnog keuzes worden gemaakt.

Uitgangspunt is dat:

- Het beheer aan bomen ongewijzigd plaats vindt.
- Bestrijding van ziekten, plagen en het verhelpen van overlast niet plaats vindt, tenzij er sprake is van bedreiging van de volksgezondheid en sprake van gevaarlijke situaties.
- Bomen van de hoofd- en substructuur worden 1 op 1 vervangen. Bomen buiten de hoofd- en substructuur worden afhankelijk van de aanwezige groenqualiteiten vervangen. Waar mogelijk vindt dekking plaats binnen (civiele) projecten of binnen de budgetten 'renovatie groen' en 'aanschaf plantmateriaal'.
- Uitbreiden van de bomenstructuur wordt uitgesteld cq getemporeerd.

In 2017 zal bij de actualisatie van het groot rioleringsplan (GRP) en in de verwachte nieuwe bestuurlijke situatie (samenvoeging Bussum, Naarden en Muiden) een overweging plaatsvinden om de kosten voor de vervanging van bomen via de rioolheffingen op te vangen.

5

Uitvoering

Om tot uitvoering van het beleid te komen moeten er nog verschillende stappen worden gezet:

1. Het samenstellen van de gereedschapskist.
2. Waardevolle openbare bomen toevoegen aan de bestaande waardevolle bomenlijst.
3. Het aanpassen van de regels ten aanzien van het kappen van bomen in het Beschermd Dorpsgezicht (aanlegvergunning) in het kader van het pilot Omgevingswet.
4. Het aanpassen van de Bomenverordening 2012.
5. Opstellen Bomenbeheerplan in samenwerking met Naarden.
6. Opstellen van een communicatie- en participatieplan.
7. Actualisatie GRP in 2017.

Aan deze nota is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin wordt beschreven welke stappen gezet worden, wanneer en tegen welke kosten. Het gaat hier om concrete uitvoeringskwesties in het kader van aanplant (nieuw en verving), onderhoud en beheer.

Het verhelpen van aanrijtschade is een kostenpost

Bijlage

Figuur 1

Overlast	Preventie	Actie in bestaande situaties	Boom kappen
Ongelijke verharding door wortelopdruk	goede, ruime groeiplaats; eventueel aangepaste soortkeuze	bij risicovolle situaties: groeiplaatsverbetering; wortels verwijderen indien mogelijk; herstraten	in uitzonderingsgevallen, op basis van een plan (alleen ad hoc in geval van onveilige situaties)
Schade aan bouwwerken door wortelopdruk/ takken tegen gevel	goede, ruime groeiplaats; eventueel aangepaste soortkeuze	geen actie	in uitzonderingsgevallen, op basis van een plan (alleen ad hoc in geval van onveilige situaties)
Schade aan kabels/ leidingen/ riolering door wortelgroei	goede, ruime groeiplaats; afscherming van kabels en leidingen; zo min mogelijk planten op kabel- en leidingenstrook	wortelsnoei bij civiele projecten	in uitzonderingsgevallen, indien wortels niet op veilige manier te verwijderen zijn
Vallende bladeren	niet van toepassing	geen actie	Nee
Vallende vruchten en zaden	aangepaste soortkeuze langs wegen en op parkeerplaatsen	geen actie	nee
Beperkte zon-/ lichttoetreding	eventueel aangepaste soortkeuze	geen actie	nee
Belemmering uitzicht	eventueel aangepaste soortkeuze	geen actie	nee
Angst voor omwaaien of afvallende takken	zorgvuldig toegepaste zorgplicht	zorgvuldig toegepaste zorgplicht; gevaarlijke bomen behandelen of kappen	alleen als boom bij controle gevaarlijk blijkt en niet meer behandeld kan worden
Takken over erfgrans	niet van toepassing	geen actie	nee
Honingdauw door luisaantasting	eventueel aangepaste soortkeuze	geen actie	nee
Onschadelijke (volksgezondheid) plagen	n.v.t.	geen actie	nee
Eikenprocessierups	preventief bestrijden, aangepaste soortkeuze (vermijden monocultuur)	verwijderen van nesten	nee
Allergieklachten	niet van toepassing	geen actie	nee

Figuur 2

Ziekten	Risico's/ schades	Symptomen	Mogelijkheden voor bestrijding	Acties
Kastanje bloedingsziekte	Afsterven en scheuren in stam waardoor secundaire aantasting plaats kan vinden	Afsterven en scheuren in de stam	Monitoring, infecties voorkomen d.m.v. ontsmetten gereedschap	Ja, monitoring bij reguliere controle
Iepziekte	Afsterven van de boom	Vroege herfst, zogenaamde vaantjes, stipsgewijze verkleuring in de houtvaten	Snel ingrijpen door verwijderen, schillen van de stam en takken, inenten met preventief middel	Ja, wettelijk verplicht
Massaria	Afsterven van de onderste takken van de boom waardoor risico op takbreuk wordt verhoogd	Violetverkleuring, afgestorven bast aan de bovenzijde van de tak	Regelmatige controle m.b.v. hoogwerker, verwijderen van de aangetaste takken	Ja, bij reguliere controle
Watermerkziekte	Afsterven van de takken en bladeren	Verwelking, bruinverkleuring en verdroging van de bladeren, bossige vormen van waterlot op de grens van levende en dode takken of takdelen	Jong, nog niet besmet uitgangsmateriaal gebruiken, minder gevoelige rassen toepassen	Ja.

Plagen	Risico's/ schades	Symptomen	Mogelijkheden voor bestrijding	Acties
Kastanje mineermot	Verdwijnen bladmoes, stagnerende groei	Vroege herfst, blaasachtige mijnen, lichte langwerpige vlekken	Verwijderen van blad in de herfst (overwinteringsplek van de pop)	Ja, meenemen bij actie bladslag
Luis	Honingdauw, plak op auto's en bestrating	Luizen op blad of takken, honingdauw	Uitzetten van lieveheersbeestjes, gebruik van knoflookextracten	Nee
Horzelminder/ populierenboktor	Groeistagnatie, breukgevoeligheid	Gaten in de stamvoet op beschadigde plekken	Zorgvuldig maaien voorkomt schade aan de stamvoet	Ja, in maai-bestekken sancties tegen maai-schade opnemen
	Brandharen, aangevreten blad	Rupsen in processie naar de kroon, eizakjes onder de stam of in een oksel	Opzuigen, branden, bespuiten van bladeren met een preparaat (preventief spuiten)	Alleen op risicovolle plekken waar sprake is van veel publiek
Wilgenhoutrups	Groeistagnatie, breukgevoeligheid met gevaar voor stambreuk	Ovale openingen in de stam of snoeiwond, plantensap dat naar buiten treedt	Zorgvuldig maaien voorkomt schade aan de stamvoet	Ja, in maai-bestekken sancties tegen maai-schade opnemen
Pollen	Gezondheidsklachten bij mensen met allergie	Zaden veroorzaken allergische reactie bij sommigen	Niet mogelijk	Nee

Gemeente Bussum
Postbus 6000
1400 HA Bussum
Tel. (035) 692 88 88
Fax. (035) 692 85 00
E-mail: info@bussum.nl
Internet: www.bussum.nl